

3. Сухоруков А.І. Економіка та організація інноваційної діяльності. Науково-навчальне видання. – К.: Інститут муніципального менеджменту та бізнесу, 2001. – С. 23-24.
4. Science and Engineering Indicators 2008. – NSF, 2008. – VoL I. – 398 p.

УДК 338.432:636.2

СТЕПАСЮК Л.М.,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
доцент кафедри аграрної економіки
ім. проф. І.Н. Романенка, к.е.н.

ТІТЕНКО З.М.,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України,
аспірант кафедри аграрної економіки
ім. проф. І.Н. Романенка,

СТАН РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Анотація. Здійснено аналіз розвитку молочного скотарства, досліджена динаміка виробництва та реалізації молока в підприємствах Полтавської області.

Ключові слова: Виробництво, реалізація, товарність, ціна, молоко.

Аннотация. Осуществлен детальный анализ развития молочного скотоводства, исследованная динамика производства и реализации молока в предприятиях Полтавской области.

Ключевые слова: Производство, реализация, товарность, цена, молоко.

Annotation. The detailed analysis of development of the suckling cattle breeding is carried out, investigational dynamics of production and realization of milk in the enterprises of the Poltava area.

Keywords: Production, realization, marketability, price, milk.

Постановка проблеми. В сільському господарстві України, як і в інших галузях народного господарства, виникло ряд проблем, що досить тривалий час гальмують його розвиток. Виробництво м'ясних і молочних продуктів є одним з основних джерел задоволення потреб населення в високобілкових продуктах харчування. Кризова ситуація останніх років призвела як до зменшення обсягів, так і до зниження ефективності виробництва даної продукції та скорочення її споживання. За науково-обґрунтованими нормами харчування, людина має споживати, в середньому, 380 кг (у перерахунку на молоко) молока і молочних продуктів, у тому числі 120 кг молока у свіжому вигляді [1, с.207]. В 2009 році було спожито 212,4 кг молока та молочної продукції, що становить 60% норми.

В молочній галузі є досить велика кількість проблем вирішенню яких приділяють велику увагу багато вчених, серед них варто виділити: В.Я. Амбросова, М.М. Льчука, С.Р. Камілову, Т.Л. Мостовецьку, О.М. Шпичака, та інших.

Мета статті – висвітлити та проаналізувати стан та проблеми молочної галузі Полтавської області.

Виклад основного матеріалу. Практикою світового та вітчизняного скотарства доведено, що прибутковість сучасного молочного господарства безпосередньо пов'язана з надоем корів. Внаслідок цього головне завдання яке ставиться перед підприємствами є різними зоотехнічними способами домогтися зростання їхньої продуктивності. Відомо, що високопродуктивна корова - це відповідний рівень культури виробництва та менша витрата кормів на кожен літр молока і життєздатний приплід. Отже, для того, щоб утримання корів було беззбитковим, слід працювати над підвищення її продуктивності.

Характерно, що в деяких господарствах найкращі показники збільшення виробництва молока, підвищення продуктивності корів і зниження витрат на одиницю молочної продукції досягнуто в результаті поліпшення якісного складу дійної череди та проведення селекційної роботи.

Полтавська область України посідає друге місце по виробництву молока (6,2%) це зумовлено передусім сприятливими природно-кліматичними умовами для розвитку кормової бази, а також територіальним поділом праці. Полтавщина має одну з найбільших племінних баз в Україні (42 підприємства займається молочно-м'ясним скотарством та 3 м'ясним).

Поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств найбільше зосереджено в Гадяцькому, Глобинському, Хорольському та Шишацькому районах Полтавської області.

Нині поголів'я худоби в Полтавській області катастрофічно зменшується. Так, поголів'я великої рогатої худоби у всіх категоріях господарств зменшилося з 1990р. по 2009р. на 975,9 тис.гол, або майже в 4,5 рази, в тому числі корів відповідно на 267,8 тис.гол., або більше ніж в 2,8 рази. Слід зазначити, що в особистих господарствах населення протягом даного періоду відбулося збільшення поголів'я великої рогатої худоби на 19% або 20 тис. гол. (табл.1). Але на жаль темпи росту поголів'я в господарствах населення, не компенсують загальний спад, тому суттєве зменшення поголів'я в Полтавській області негативно позначилося на виробництві молока.

Таблиця 1

Поголів'я великої рогатої худоби в Полтавській області, тис. гол.

Показники	1990р.	2000р.	2005р.	2006р.	2007р.	2008р.	2009р.	2009р. у % до 1990р.
Усі категорії підприємств								
Велика рогата худоба	1258,4	503,7	354,5	338,3	310,2	294	282,5	22,4
в т.ч. корови	410,1	232,9	197,3	164,5	157,1	147,5	142,3	34,7
Питома вага корів,%	32,6	46,2	55,7	48,6	50,6	50,2	50,4	x
Сільськогосподарські підприємства								
Велика рогата худоба	1154	365	212	176	143	165	158	13,7
в т.ч. корови	331,0	129,0	78,3	65,5	63,9	64,3	65,5	19,8
Питома вага корів,%	28,7	35,4	36,9	37,3	44,7	39,0	41,4	x
Господарства населення								
Велика рогата худоба	104	139	143	163	167	129	124	119,0
в т.ч. корови	79,1	103,9	119,0	99,0	93,2	83,2	76,8	97,1
Питома вага корів,%	75,8	74,7	83,5	60,9	55,7	64,5	61,8	x

Джерело: Статистичний збірник Регіони України

Основними товаровиробниками молока залишаються господарства населення (табл. 2), але вони не можуть компенсувати втрати суспільного сектору як за кількістю, так і за якістю продукції. Незважаючи на зменшення поголів'я корів відбулося збільшення середньорічного надою молока, шляхом поліпшення якісного складу дійного стада. Так, у Полтавській області середня продуктивність корів у господарствах усіх категорій у 2009 році в порівнянні з 2000 роком збільшилась на 100%. В 1990р. продуктивність корів у сільськогосподарських підприємствах була вищою ніж у господарствах населення, проте у 2009 році ситуація кардинально змінилася. Продуктивність корів у господарствах населення зросла на 1178,1тис. тонн або на 26,7%. Слід також відмітити, що значну частину молока виробники залишають і використовують для власного споживання, реалізують на споживчому ринку, згодують тваринам.

Таблиця 2

Динаміка виробництва молока в Полтавській області

Показники	1990р.	2000р.	2005р.	2008р.	2009р.
Усі категорії підприємств					
Поголів'я корів, тис.грн.	410,1	232,9	179,3	147,5	142,3
Виробництво молока, тис.т	1316,1	588,7	754,1	655,7	718,0
Удій молока від однієї корови,кг	3209,2	2527,7	4205,8	4445,4	5045,7
Сільськогосподарські підприємства					
Поголів'я корів, тис.грн.	331	129	71	64	65
Виробництво молока, тис.т	1064,7	273,2	246,6	254,4	288,6
Удій молока від однієї корови,кг	3217,2	2117,1	3464,2	3956,0	4409,5
Питома вага с-г підприємств у валовому виробництві молока,%	80,9	46,4	32,7	38,8	40,2
Господарства населення					
Поголів'я корів, тис.грн.	79	104	108	83	77

Показники	1990р.	2000р.	2005р.	2008р.	2009р.
Виробництво молока, тис.т	251,4	315,5	507,5	401,3	429,4
Удій молока від однієї корови, кг	3176,0	3037,8	4694,0	4823,8	5587,6
Питома вага господарств населення у валовому виробництві молока, %	19,1	53,6	67,3	61,2	59,8

Джерело: Статистичний збірник Регіони України

Розглянувши динаміку виробництва молока можна відмітити позитивні зрушення в цій галузі. Але залишається ряд невирішених проблем, зокрема низька товарність даної продукції у приватному секторі. Це пояснюється недостатньою матеріальною зацікавленістю приватних виробників реалізувати його переробним підприємствам, оскільки закупівельні ціни на молоко нижчі від цін на споживчому ринку.

Ціна є економічною категорією, від якої залежить ефективність діяльності підприємства. В останні роки відбувається зростання ціни на молоко, але її рівень все ще залишається досить низьким. Так, в 2009 році ціна реалізації 1 тонни молока в Полтавській області становила 1943,9 грн., що на 3% більше ніж по Україні. В той час потрібно відмітити що порівняно з 2008 роком цей показник зменшився на 9,5% (рис.1).

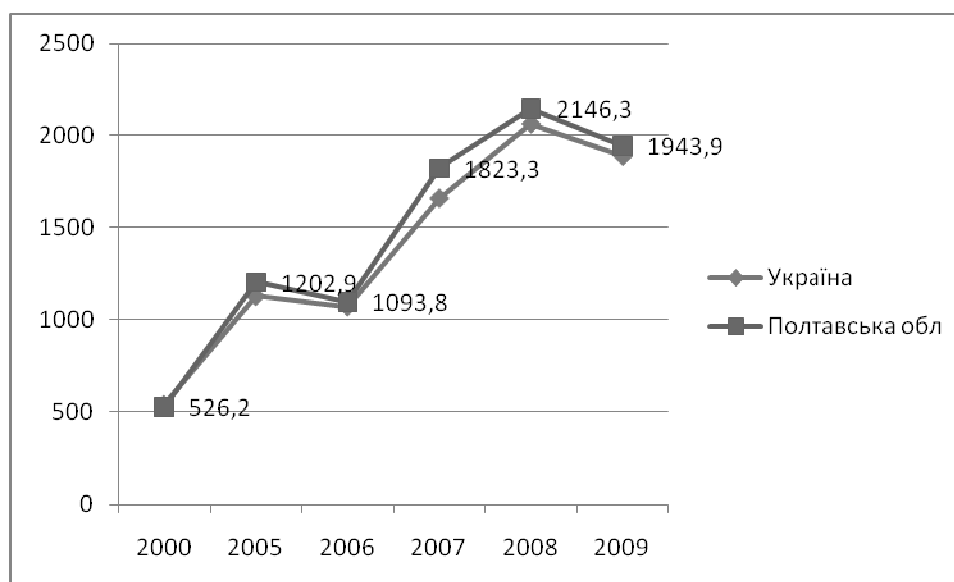

Рис.1 Середня ціна реалізації 1 тонни молока

Молочне господарство початку 90-х років характеризувалося високою товарністю. Але негативні тенденції в сільському господарстві та економіці в цілому негативно вплинули на рівень товарності молока, який у 2005 році становив 28%, а в 2009 році зріс до 36,9% (табл. 3). Аналіз товарності в динаміці свідчить про поступове її зростання, але в порівнянні з 1990 роком (77,5%) він залишається досить низьким.

Таблиця 3

Динаміка товарності молока в господарствах Полтавської області

Показник	1990р.	2005р.	2006р.	2007р.	2008р.	2009р.
Виробництво молока, тис.т	1316,1	754,1	799,9	681,2	655,7	718
Реалізація молока, тис.т	1019,6	211,6	218,2	218,4	234	265,2
Товарність, %	77,5	28,0	27,3	32,0	35,7	36,9

Джерело: Статистичний збірник Сільське господарство України

Висновки. Зниження обсягів виробництва молочної продукції викликано перш за все незацікавленістю товаровиробників у розвитку галузі в умовах диспаритету цін, зростання неплатежів, погіршення забезпеченості кормами та іншими матеріально-технічними ресурсами, зниження рівня селекційно-плеємної роботи.

В Україні молокопродуктовий підкомплекс потребує удосконаленої моделі економіко-організаційного механізму, яка б забезпечувала ефективність діючих структур, налагодження ринкових відносин між усіма уча-

сниками ринку молока, узгодженої роботи усіх сфер: виробництва, переробки, заготівлі і реалізації. Ці проблеми повинні вирішуватися не лише на державному, а й на регіональному та місцевому рівні [3, с.12].

Одним з головних напрямків покращення ситуації в молочній галузі є підвищення цін на молочну продукцію. Важливий регулюючий чинник ціноутворення – державна політика, оскільки через регулюючі ціни держава справляє вплив на відтворювальний процес у сільському господарстві. Головна мета державного регулювання цін в аграрному секторі полягає в досягненні такого рівня прибутковості виробника, який був би прийнятний як з позиції споживача, так і кожного аграрного товаровиробника [2,с.25].

Але основним і першочерговим завданням є відновлення поголів'я великої рогатої худоби і корів в тому числі.

Список використаної літератури

1. Економіка сільського господарства / [Збарський В.К., Мацибова В.І., Чалий А.А. та інші]; під ред. В.К. Збарського. – К.: Каравела, 2009.
2. Махненко М.В. Цінова політика, як фактор реформ / М.В. Махненко // Віче. – 1998. – № 6.
3. Шиян Н.І. Удосконалення механізму господарювання в молочному продовольчому під комплексі // автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. – Харків. – 1999.

УДК 339.9.012.24

СТРЕЛЬЧЕНКО Н.М.,
ВМУРол «Україна», доцент кафедри
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
к.е.н.

ГЕРНЕСІЙ В.В.,
Інститут економіки та менеджменту НАУ,
аспірант кафедри міжнародної економіки

ПЕРСОНАЛ В ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ СТРУКТУРАХ ЗА УМОВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕПОХИ

Анотація. У статті розглянуто види адаптації персоналу та підбір методів навчання у транснаціональних фінансових структурах за сучасних умов. Досліджено види адаптації та способи навчання персоналу після визначення чинників та цінностей працівника.

Ключові слова: адаптація персоналу, навчання персоналу, трудова адаптація персоналу, інструменти для навчання персоналу.

Аннотация. В статье рассмотрены виды адаптации персонала и подбор методов учебы в транснациональных финансовых структурах при современных условиях. Исследованы виды адаптации и способы учебы персонала после определения факторов и ценностей работника.

Ключевые слова: адаптация персонала, учебы персонала, трудовая адаптация персонала, инструменты для учебы персонала.

Annotation. In the article the types of adaptation of personnel and selection of methods of studies are considered in transnational financial structures at modern terms. The types of adaptation and methods of studies of personnel are investigational after determination of factors and values of worker.

Keywords: adaptation of personnel, studies of personnel, labour adaptation of personnel, instruments for the studies of personnel.

Постановка проблеми. Адаптація та навчання персоналу визнаються однією з найбільш важливих сфер життя у транснаціональній фінансовій структурі будь-якого рівня ієрархії, здатного багаторазово підвищити її ефективність обслуговування фізичних осіб та корпоративних клієнтів, а саме поняття «навчання і адаптації» розглядається в досить широкому діапазоні: від економіко-статистичного до філософсько-психологічного після падіння Берлінської стіни (1989р.) та початку інформаційної ери.

Управління персоналом займає провідне місце в системі управління фінансовою організацією серед транснаціональних структур (банків, страхових, лізингових, факторингових, форфейтингових компаній). Методологічно ця сфера управління володіє специфічним понятійним апаратом, має відмітні характеристики і показники діяльності, спеціальні процедури і методи – атестація, експеримент і інші; методи вивчення й напрямку аналізу змісту праці різних категорій персоналу у фінансовій сфері на міжнародному рівні.

Перехід до постіндустріального суспільства потребує від транснаціональних фінансових організацій підвищення ефективності діяльності та якості обслуговування, конкурентноздатності фінансових продуктів і послуг на основі впровадження досягнень інформаційних технологій за сучасних умов, ефективних форм господа-